

24.4.2020

Toimintaohje henkilökohtaisen avun asiakkaille ja avustajille

Koronavirus on aiheuttanut maahamme poikkeustilan, joten Turun vammaispalvelut on laatinut täydentävän ohjeen henkilökohtaisen avun asiakkaille ja avustajille.

Turvataan välttämätön henkilökohtainen apu

Tässä tilanteessa Turun kaupunki suosittelee, että henkilökohtaista apua kohdennetaan vain niille asiakkaille, jotka eivät itse selviä päivittäisistä välttämättömistä toiminnoista. Kauppakeskuksissa ja muissa julkisissa paikoissa oleskelua suositellaan välttämään.

Myös henkilökohtaisen avustajien käyntejä asumisyksiköissä tulee välttää. Avustajan kanssa voi edelleen käydä esimerkiksi ulkoilemassa. Käytännöistä on sovittava asumisyksikön henkilökunnan kanssa.

Estetään koronaviruksen leviäminen

Jotta koronavirus ei pääse leviämään, tarpeettomia lähikontakteja tulee välttää. Koronavirukselta voi suojautua samalla tavoin kuin muilta hengitystieinfektioilta eli flunssan aiheuttajilta. Hyvästä **käsihygieniasta** huolehtiminen on tärkeintä. Pese käsiä vedellä ja saippualla ainakin 20 sekunnin ajan. Kuivaa kädet huolellisesti paperilla ja heitä paperi roskiin. Älä koskettele silmiä, nenää tai suuta, ellei ole juuri pessyt käsiäsi. Myös käsidesiä pitää käyttää.

Avustajan lomauttaminen

Mikäli et tarvitse tai et voi käyttää avustajaa poikkeustilan aikana, tulee sinun lomauttaa avustaja. Poikkeusaikana 1.4. - 30.6.2020 lomautuksen ilmoitusaika on viisi vuorokautta ennen lomautuksen alkamista.

Lounais-Suomen Avustajakeskuksen sivulla on ohjeistusta mm. lomautuksesta
<https://www.avustajakeskus.fi/ajankohtaista/korona-ja-lomautusohjeet-1-4-20-alkaen>

Käytä suojaimia oikein

Mikäli et kuulu THL:n määrittämään riskiryhmään ja olet terve ja oireeton, ei avustamistilanteissa tarvita suojaimia. Mikäli kuulut THL:n määrittämään **riskiryhmään**, tulee avustajan käyttää aina avustamistilanteissa kertakäyttöistä kirurgista suu-nenäsuojusta tai pestävää kankaista suojainta, esimerkiksi huivia. Kankaista suojainta käytetään vain kerran ja se pestään tai hävitetään käytön jälkeen. Mikäli sinulla on hengitystieinfektio, tulee avustamistilanteissa käyttää kirurgista suu-nenäsuojusta, suojalaseja tai visiiriä sekä suojakäsineitä. STM:n 15.4.2020 päivitetyn ohjeistuksen mukaan suojatakkia tai esiliinaa ei tarvita tässä tilanteessa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) määrittämät **riskiryhmät**:

- yli 70 vuotiaat henkilöt
- vakavan koronavirusinfektion vaaraa voivat lisätä myös seuraavat perussairaudet:
  - o vaikea-asteinen sydänsairaus
  - o huonossa hoitotasapainossa oleva keuhkosairaus
  - o diabetes, johon liittyy elinvaurioita
  - o krooninen maksan tai munuaisen vajaatoiminta
  - o vastustuskykyä heikentävä tauti, esim. leukemia tai lymfooma
  - o tauti, johon saat vastustuskykyä heikentävää hoitoa (esim. elinsiirto, solunsalpaajat)

Työnantaja on vastuussa työsuojelusta. Työnantajan kannattaa varautua suojavaelineiden hankkimiseen ja näiden käyttämiseen. Myöhemmin näistä aiheutuvat välttämättömät kulut on mahdollista saada korvatuksi maksutosittena vastaan vammaispalveluista. Suojavarusteiden saamisessa etenkin hengitystiesuojainten osalta on vaikeuksia valtakunnallisesti. Hengitystiesuojaimia voi olla tällä hetkellä saatavilla jonkin verran apteekeista, muista liikkeistä ja verkkokaupoista. Kaupungin suojarusteita ei ole valitettavasti ollut vielä mahdollista jakaa omien yksiköitten ulkopuolelle. Vammaispalveluista voi kysyä neuvoa suojatarvikkeiden hankkimiseen (yhteystiedot tiedotteen lopussa).

Jos itse sairastut koronavirukseen tai joudut karanteeniin

Jos sinulla on flunssan oireita **ja yleisvointi on hyvä, tärkeintä on levätä kotona.**

1. Jos sinulle tulee vakavia oireita, kuten hengenahdistus tai yleistila laskee
TAI
2. Jos olet ollut läheisessä kontaktissa koronavirukseen sairastuneen kanssa ja epäilette tartuntaa

Älä lähde kotoa vaan **ota puhelimitse yhteyttä**

- Turun kaupungin koronaneuvontapuhelimeen p. 02 2662714 (arkisin klo 8 -15)
- Terveysasemien ajanvarauspuhelin p. 02 2661130 (ma klo 7.30 -14, ti - pe 8 -14)
- Muina aikoina TYKS Akuutti p. 02 3138800
- Kuulo- ja puhevammaisten tekstiviestipalvelu p. 045 73965882
- Henkeä uhkaavissa tilanteissa soita yleiseen hätänumeroon 112

Omaolon korona-oirearvion voi tehdä osoitteessa omaolo.fi tai turku.fi/omaolo

Henkilökohtainen avustajasi ei voi tulla kotiisi töihin ilman suojarusteita, jos

- sairastut koronaviruksen takia tai
- samassa taloudessa asuva perheenjäsenesi sairastuu tai
- perheesi saa määräyksen pysytellä karanteenissa.

Samassa kodissa asuva perheenjäsen voi tarvittaessa toimia sairauden aikana avustajana väliaikaisesti, mikäli se hänelle sopii. Palkanmaksua varten hänellä pitää olla määräaikainen työsopimus. Perheenjäsenen toimiminen sijaisena tulee sopia sosiaalityöntekijän kanssa. Kodin ulkopuoliset henkilöt eivät voi tässä tilanteessa toimia avustajana ilman suojarusteita tartuntariskin takia.

Jos sairastut koronavirukseen, mutta et tarvitse sairaalahoitoa, voi hoitava lääkäri ohjata sinut kotihoidon tai kotisairaalan asiakkaaksi.

Jos avustaja sairastuu

Avustajan sairastuessa voi kysyä sijaista Lounais-Suomen Avustajakeskuksesta.

Avustajakeskus:

Avustajavälitys sekä ohjaus ja neuvonta, p. 02 251 8549
ma – to klo 9 - 12 (avustajien välitys) ja 13 – 15 (ohjaus ja neuvonta)

Löydät tiedotteet <https://www.avustajakeskus.fi/artikkelit/ajankohtaista>

Mikäli et löydä avustajalle sijaista, voit olla yhteydessä vammaispalveluihin. Avustajan sijainen voidaan sosiaalityöntekijän päätöksellä hankkia määräajaksi myös henkilökohtaisen avun palveluntuottajalta.

Yhteystiedot

Mikäli Sinulla on kysyttävää henkilökohtaisesta avusta, voit olla yhteydessä omaan sosiaalityöntekijääsi tai alla oleviin tahoihin:

Asiakaspalvelusihteeri Hannele Koivula, p. 050 396 7138
vammaispalvelut@turku.fi

Vammaispalveluiden asiakas- ja palveluohjaus, p. 040 585 7791
Puhelinaika ma – pe klo 9 – 11 ja torstaisin klo 13 – 14
vammaispalvelut.palveluohjaus@turku.fi

Lisätiedot

Lisätietoa koronaviruksesta löydät osoitteesta

www.turku.fi/korona

På svenska: www.turku.fi/sv/corona

Koronaneuvontapuhelin p. 02 2662714 palvelee arkisin klo 8 - 15

Tätä toimintaohjetta päivitetään tarpeen mukaan vammaispalvelujen verkkosivuilla

<http://www.turku.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/erityiset-palvelut-vammaisille/henkilokohtainen-apu>